

NICOLAE
BREBAN

Animale
bolnave

POLIROM
2020

1

Când cobori în gara aceea al cărei nume începea cu S., sau cu Ș... privi în jur ca să descopere orașul, dar nu era decât clădirea modestă a gării acolo, în jur, câmpii triste, iar undeva în dreapta, niște munți albaștrii. Văzându-l atât de dezorientat, o femeie între două vârste, care curăța șinele de cale ferată, se apropie și, parcă rușinată, îi spuse că, dacă vrea să călătorească mai departe, să aștepte o jumătate de oră, până când pleacă decovilul. Îi arată și locul de unde se forma garnitura, mărunta garnitură, nu chiar în gară, ci – parcă din decență – undeva mai într-o parte, în dreapta, în dreptul magaziei de mărfuri, o clădire din scânduri, vărultă dezordonat, în fața căreia staționau câteva vagoane goale, pe două osii, de format vechi.

El mulțumi motăind din cap, fâstâcit de vestea pe care i-o dăduse femeia aceea umilă, se îndepărtă apoi câțiva pași, până ajunse în dreptul fântânii secate – parcă mai mult ca să scape de privirile ei furșate, sau de profesiunea ei, și, când se crezu singur, se opri, se așeză pe o bancă de piatră probabil foarte puțin întrebuințată, la fel ca și o vază de flori uriașă, de alături, ce încerca să imite marmora, și-și desfăcu geamantanul său din carton presat. Mâncă, stând cu geamantanul pe genunchi ca țăranii, și, privit din depărtare, părea că ține un gramofon uriaș în brațe, cu o pâlnie turtită.

Apoi se ridică și se îndreptă încet spre rampa magaziei și, încet-încet, se formă și decovilul, o garnitură cu vagoane înguste, vagoane-platformă, cu o locomotivă autentică, ce făcea încă manevre pe liniile învecinate. Când se urcă, observă că nu e singur, pe una din platforme se găseau adunați niște țărani, pe o grămadă de paie, iar pe alta, în imediata apropiere, un grup de orășeni, în mijlocul cărora el distinse o femeie în negru în jur de treizeci de ani, foarte frumoasă.

El se urcă pe una din platforme, nu chiar pe cea mai apropiată din grupul acela în mijlocul căruia se afla femeia, deși ar fi dorit din tot sufletul asta, își așază geamantanul alături, cu exagerată grijă, și se pregăti pentru scurta călătorie. Așteptă destul de multă vreme, dar locomotiva aceea mărunță, potrivită pentru garnitura îngustă în care aștepta el cu nerăbdare, făcu încă multă vreme manevre pe tot felul de linii, fără nici un rost aparent – poate mergea încolo și înapoi doar pentru a traversa liniile acelea geometrice, paralele – și, în sfârșit, după multă vreme, dar timpul trece atât de repede! – decovilul se puse în mișcare.

Călători cu indiferență printre livezile triste, apoi printre munți încărcati cu păduri și cu pajști pline de flori, printre câteva sate cu case risipite, sărace, din lemn, nelocuite și printre locuri încărcate cu pietre urlașe, cu stânci fărâmițate și, în cele din urmă, apărură la orizont și țința călătoriei sale. Femeia în negru, din grupul de orășeni, se mișcase foarte puțin tot timpul drumului și, deși el părea că n-o observă, o urmărise tot timpul, când furios, când prefăcându-se indiferent, deși nu se păcălea decât pe el însuși și nici măcar atât.

În sfârșit locomotiva mărunță se opri, tipând triumfător, și el coborî, obosit, și, în loc să privească în jur, se uită după femeia în negru care călătorise atât de aproape de el, mai bine zis după grupul în care se găsea ea. Era înaltă, subțire, cu

părul negru și atât de des încât îi strica desenul frunții, cu rochia de doliu prea lungă și largă jos, cu pantofii scâlciți, dar ea nu mergea, ea plutea peste pantofii ei cu vârfurile mototolite, care se clătinau dureros pe nisipul grosolan al gării, și deodată întoarse capul și îl privi adânc, aproape cu brutalitate și el – cât era de nepăsător și grozav – înmărmuri o clipă, după care ea întoarse capul și se depărtă cu aerul că nu îl zărise niciodată în viața ei.

Gara era aproape frumoasă și el, Paul, așa îl chema, fu singurul care o observă, ceilalți care veniseră cu decovilul erau cu toții grăbiți și dacă admira clădirea gării cu stâlpi subțiri de fontă, vopsiți în verde, asta însemna probabil că el nu era grăbit, sau că drumul lui nu avea nici un scop și întâlnești uneori astfel de indivizi fără nici un scop și Paul era unul dintre aceștia.

Peste o jumătate de oră putea fi văzut pe străzile aceluia orașel industrial de munte, cu geaman-tanul său de carton presat fâlfâindu-i în mână, și cei care îl întâlneau sau îl observau de după ferestre sau vitrine largi de frizerie râdeau fără voie, pentru că e suficient un astfel de ins visător și necunoscut, pentru a transforma toate acele străzi cenușii și cumsecade, mohorâte și cenușii – acele străzi de care nu avea nimeni nevoie – în ceva incomod și nepotrivit. Trecu apoi pe lângă zidul fabricii de sobe, privind cu melancolie cloburile de sticlă presărate deasupra, apoi ajunse la râu – care era cu mult mai îngust decât albia lui – și el cobori, obosit, în prima lui albie (– adică în aceea în care el nu curgea –) se descălță, își atârână ciorapii pe bolovanii prietenoși din jur și își întinse picioarele sale tinere, fierbinți, murdare, aproape negre din pricina ciorapilor săi de lână, vopsiți în casă, în apa aceea rece, limpede și apoi surâse, văzând ce repede râul îi spală picioarele, atât de albe încât parcă privea prin ele și în același timp râul urca

prin oase și piele spre el, cât mai aproape de el, spre regatul Inimii sale.

Spre seară, gândindu-se mereu la femeia aceea în negru, la privirea ei atât de trufașă – una din acele priviri pentru care, cu secole în urmă, o femeie ar fi fost biciuită – se interesă de un loc unde ar fi putut să se culce și pentru că acolo nu se afla nici un hotel sau pensiune sau ceva asemănător, întrebă de baraca zilierilor care lucrau la uzina metalurgică.

Găsi și baraca, cu destule dificultăți, se culcă într-un pat de deasupra, era mai ieftin, după ce achită înainte suma pentru trei nopți și încercă să adoarmă. Încă nu se lăsase seara și picioarele sale păstrau urmele binefăcătoare ale răcelii râului și aceasta era singura amintire, aproape, a acelei zile atât de calme pentru că celelalte – sau „cealaltă” – erau sau *era* atât de incomodă și răceala în picioare, acea răceală a râului care curgea în două albi, era încă atât de binefăcătoare și de prezentă, încât, aproape adormit, Paul începu să surâdă.

Se trezi după un timp nesfârșit deși, când făcu ochi, el zări pe fereastra îngustă de la picioarele sale că încă nu se înserase, deși ațipise doar câteva minute, sau o jumătate de ceas.

„Uneori nu poți dormi din oboseală prea mare!” – gândi el, încercând să ia totul în glumă, și se ridică într-un cot, privind pe cei ce se aflau în aceeași încăpere cu el, nu prea mare, cu paturi suprapuse și foarte murdare. Cineva, chiar în fața lui, un om de-o vârstă indecisă, cu o culoare a părului indecisă, șlefua cu șmirghelpapir o piesă de lemn, probabil lucrată la strung, câțiva stăteau tolăniți pe paturi lăsând vederii doar brațe și picioare de felurite forme și fum abundent de țigară care învăluia aceste brațe și picioare, doi inși – dintre care nici unul nu împlinise douăzeci de ani – jucau cărți, iar sub unul din cele două becuri ale încăperii – becuri care ardeau parcă de o veșnicie, pe

jumătate oarbe din cauza excrementelor de muște care le acopereau – doi bărbați stăteau față în față fără nici un rost aparent. Paul se ridică mai tare în capul oaselor, își ascuți auzul și, după destul de multă vreme, reuși să-și dea seama că unul îi citea celuilalt dintr-o cârtică. Stăteau însă amândoi foarte apropiați de parcă cel care asculta ar fi fost surd sau citeau ceva interzis, dar chiar în clipa când gândea aceste lucruri se auzi o voce plină, baritonală a celui care citea, un bărbat de vreo cincizeci de ani, cu barbă frumoasă, nu prea mare, deasă, castanie, și deodată, în mod inexplicabil, zgomotele încetară și Paul, fără să vrea, auzi până la el, sus pe pat, următoarele fraze:

„Atunci s-au sculat toate fetele acelea și și-au împodobit candelile. Iar cele nebune au zis celor înțelepte: «Dați-ne din untul de lemn al vostru, căci candelile noastre se sting». Și au răspuns cele înțelepte: «Nu cumva să nu ne ajungă nouă și vouă: mai bine...»”.

Paul se lăsă pe spate, întoarse capul plictisit și încercă să adoarmă. Se simțea prost, o ușoară febră îi învăluia trupul, deși picioarele încă le simțea reci, de parcă ar fi stat încă cu ele, curate și transparente, în apa râului. Stătu așa un timp, nereușind să adoarmă cu totul, auzind zgomotele din jur, cum se lipeau cărțile celor doi adolescenți de lemnul scăunelului pe care jucau, vocea bărbatului acela impresionant, cu barbă castanie care citea – (deși nu reușea să distingă cuvintele) – dar mai presus de aceste zgomote, asculta uruitul stins pe care îl făcea febra propriului său trup, navigând pe sub pielea sa încinsă, parcă încercând sau căutând ceva, ficatul sau vârful plămânilor, sau intestinele, unul din acele organe moi și delicate, atât de aproape de el însuși, pe care să le încercuiască – acea febră – și apoi să le sugrume, încet, într-o strangulare catifelată, ispititoare, fascinantă și nesfârșită. Apoi din nou auzi cuvintele:

...te-am știut că ești om greu, seceri unde nu ai semănat și aduni de unde ai risipit; și temându-mă, m-am dus de ți-am ascuns talantul în pământ: iată ai al tău”.

După câteva minute, vocea celui care citea se opri și celălalt, un om scund, tuns pe cap, cu o mustață lungă și neagră, vorbind cu multă blândețe, cu gesturi moi, rare, de femeie, spuse:

— Mai citește, poți să mai citești.

— Destul pentru astăzi – spuse cel cu barba castanie și se ridică și Paul înmărmuri când văzu cât era de înalt și puternic, parcă atingea tavanul cu creștetul capului și tavanul afumat, cu tencuiala căzută și crăpată, părea însuși cerul când omul acela trecea pe sub el.

— Poți să citești până când se întunecă – îl rugă aproape celălalt, dar cel cu barba nu îl asculta, ci se plimba de colo până colo, nebăgat în seamă de nimeni.

— Să ascunzi talantul în pământ! – spuse el deodată, cu vocea tunătoare și celălalt, care stătea încă pe scaunel, se chirci fără voie, iar ceilalți, cei care jucau cărți și omul ce șlefua piesa strunjită întoarseră capetele – iată, asta-i un păcat de neiertat. Și pentru acest păcat, sluga cea rea...

— Noi nu suntem slugi – se auzi o voce batjocoritoare, venind dintr-unul din paturile de dedesubt – ce fel de învățătură e asta, a voastră, care face pe oamenii slugi? Și încă slugile cui? Slugile popilor, care se știe cât...

— Aici greșești, Ioane – spuse cel care stătea încă pe scaunel, vorbind sfios aproape, încet, încât Paul trebui să se ridice într-un cot ca să-l poată auzi – asta nu e decât o pildă. Tot ce-ați auzit nu e decât o pildă, o poveste, pentru că...

— Tu, băiatule, de ce nu te duci pe-acasă? Iar o să vie mă-ta pe-aici după tine, cu gura mare, că te amesteci cu derbedeii și vagabonzii? – spunea un lucrător care tocmai intrase pe ușă, îmbrăcat